

OŠ. Marka Marulića Ljubuški

04. 05. - 08. 05. 2020. god.

IX. RAZRED

POVIJEST

NASTAVNA TEMA : HRVATSKA I BIH U DRUGOJ JUGOSLAVIJI

NASTAVNA JEDINICA: SOCIJALISTIČKA FEDERATIVNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA

NASTAVNICI: IVAN LOVRIĆ, RADOSLAV BOŠNJAK, STANA BOTO I JAKICA MILAS

Upute za rad: Otvoriti stranicu 141. u udžbeniku. Ponovite pitanja ispod naslova, nastavne jedinice (crveni okvir). Pročitati tekst nastavne jedinice str. 141.-146. u udžbeniku.

Poslje sukoba sa Staljinom zapadne države su očekivale od komunističkog jugoslavenskog rukovodstva da će se odreći komunizma, pa je u prvo vrijeme dobivala pomoć. No, Jugoslavija je i dalje gradila **surovi komunizam** pa je zapad znatno smanjio tu pomoć. Neke jugoslavenske republike (**Hrvatska i Slovenija**) se zalažu za **tržišno** gospodarstvo, dok je **Srbija** bila za **plansko** gospodarstvo, komunistički model. Zbog toga dolazi do unutarnjeg previranja i krize u zemlji. Hrvatska je bila izložena snažnoj kulturnoj agresiji, jer joj se nametao srpski jezik, državnom, birokratskom aparatu, a posebno u vojsci i policiji. Hrvatski kulturni djelatnici i intelektualci 1967. god. objavili su **Deklaraciju o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika**.

U širenju i promicanju hrvatske kulture posebno se isticala **Matica hrvatska**. Taj demokratski pokret u Hrvatskoj naziva se **hrvatsko proljeće**. Tadašnje komunističko rukovodstvo predvođeno Savkom Dabčević-Kučar i Mikom Tripalom dijelom je podržavalo zahtjeve kulturnih djelatnika. Jugoslavenski predsjednik **Tito** vidio je **opasnost za komunizam i potkraj 1971. god.** smijenio tadašnje hrvatsko rukovodstvo, a tisuće **hrvatskih domoljuba** (intelektualci, studenti, obični ljudi) je uhićeno, mučeno na razne načine ili je moralo naći svoj spas u inozemstvu (napustiti zemlju). Ubrzo je **1974. god.** donesen je novi **Ustav** koji je ozakonio **suverenitet republika** i dao demokratsko pravo etničkim manjinama što će biti veoma važno za osamostaljenje Hrvatske i drugih republika u državi.

U bilježnicu zapisati:

Prepisati sažetak na str.147. u udžbeniku

Objasni nove pojmove: **disident, demonstarcija, hrvatska dijaspora, kriza, šovinizam, samoupravljanje.**

Vježbati po pitanjima u udžbeniku str. 141.-146. (pitanja, vježbe i zadatci).

Istražite preko interneta o povijesnoj ulozi „**hrvatskoga proljeća**“ u Hrvatskoj u XX. st.

NASTAVNA TEMA: POSTANAK I RAZVOJ SAMOSTALNE HRVATSKE I BIH

NASTAVNA JEDINICA: RASPAD SFRJ

Upute za rad: Otvoriti stranicu 149. u udžbeniku. Ponovite pitanja ispod naslova, nastavne jedinice (crveni okvir). Pročitati tekst nastavne jedinice str. 149.-154. u udžbeniku.

Od sredine 1989. god. U hrvatskoj se počinju opisivati političke stranke (**HSSL, HDZ**). Tijekom 1990. god. osniva se čitav niz političkih stranki. **Prvi višestranački izbori** održani su u **proljeće 1990. god.** na kojima je pobjedila **Hrvatska demokratska zajednica - HDZ** na čelu s **dr. Franjom Tuđmanom**. U srpnju iste godine hrvatski sabor donosi novi naziv Republike, pa se naziva **Republika Hrvatska**, no ona je još uvijek u sastavu SFRJ-e. S hrvatske zastave uklonjena je zvijezda petokraka, a na zastavu je umetnut **povijesni hrvatski grb**. U prosincu 1990. god. donesen je novi **demokratski Ustav** poznat kao „**Božićni ustav**“. On je imao odredbu po kojoj Hrvatska ostaje u Jugoslaviji, dok hrvatski narod i sabor ne odluče drukčije. Veliku podršku novom hrvatskom rukovodstvu dala je i **hrvatska katolička Crkva**, koja je podržala demokratske promjene u zemlji. Između jugoslavenskih republika vodi se niz bezuspješnih pregovora (**konferencija**) o sudbini zemlje, o budućnosti države.

Naime, Srbijaje na čelu s predsjednikom **Slobodanom Miloševićem** nametnula **centralizam**, dok su Hrvatska i Slovenija , predlagale **konfederaciju**. Srbija na čelu s Miloševićem nije odustajala od projekta **Velike Srbije**, pa kad to nije uspio nametnuti odlučiose za **rat**. U **svibnju 1991. god.**u državi je proveden **referendum** na kojem je 94 % građana Hrvatske bilo za samostalnu državu, pa je **25. Lipnja. 1991. god.** hrvatski sabor proglasio **Hrvatsku samostalnom i suverenom državom.**

U bilježnicu zapisati:

Prepisati **sažetak** str. 181. u udžbeniku.

Vježbati po pitanjima (pitanja, vježbe i zadatci) str. 149. - 154. u udžbeniku.

Objasni nove pojmove: **demokracija, diplomacija, konfederacija, konferencija, nacionalni indetitet, referendum, republika, suverenitet, višestranačje.**

Nacrtati **hrvatsku zastavu** na str. 153. ;prepisati tekst o **prvom hrv. predsjedniku** na str 151. u udžbeniku